

Mati.

ZGODOVINSKA POVEST.

Po Bolandenu priredil K.

(Dalje.)

MED tem časom, ko se je vse to vršilo zunaj na dvorišču gostilne, sedela sta v sobi za tujce prijor pater Janez in jud Braun.

"Čemu izgubljeni po nepotrebem besede?" spregovori žid skrajno razburjen, ko je uvidel, da je vse njegovo prizadevanje zastonj. Najprej je hotel prijorja prestrašiti s cesarjevo jezo. Ko to ni šlo, začel je ponujati večjo svoto denarja. In ko tudi to ni nič pomagalo, začel je prositi. Toda predstojnik je ostal neomajen pri svojem sklepu.

"Je vse zastonj! Sto besedi, ali nobene. Tu gre za rešitev nedolžne deklice, katero si dobil po krivici v svoje roke. Rešiti jo moram iz strašne sužnosti, v katero jo pelješ, pa naj me stane tudi življenje. Pomisli! Krščansko pošteno dekle, pa pelješ v sužnost poganom! Ne! Dekle je pod varstvom katoliške Cerkve, ki jo bo branila! Redovnik je vstal in hotel oditi, toda Braun mu zastopi pot iz sobe.

"Še enkrat vam svetujem, dajte mi moje ukradeno blago nazaj. Drugače odpotujem še nocoj k izanskemu grofu Wihbertu, o katerem veste, da je vaš sovražnik. Gotovo mi bode pomagal pri sodnji proti vam. Zahtevam odločno tudi odškodnino, za tukaj izgubljeni čas, ker čas je trgovcu denar. Vi ste prekršili voljo

kraljevega pisma, katero imam in vedite, da bode žid Braun ben Abba znal doseči, da bode Bistra kaznovana za to hudobijo."

"To ni hudobija, prijatelj, temveč naša dolžnost. Dolžnost krščanske ljubezni nas veže, da se zavzamemo za stiskane in po nedolžnem preganjane ljudi. Če hočeš iti na Ig, kar pojdi! Ne bojim se, kajti pravica je na moji strani."

"Ali more pameten človek, kakor je bistriški prijor, govoriti tolake neumnosti. Kdo ima danes pravico? Ta, ki je močnejši in to sem v tem slučaju jaz. Ižanski grof že dolgo misli, kako bi se polastil lepe Bistre, to veste. Kakor nalašč mu bode prišel ta slučaj, da doseže svoj namen. Saj veste, kako grofje sedaj preganjajo škofe, opate in samostanske predstojnike in se postavljajo sami sebe za škofe, opate in prijorje. In kdo jim more to braniti?"

"Res je, kar govoriš. Žalostni so naši časi. Velikaši kradejo premoženje, res je tudi, da je veliko cerkvenih predstojnikov po ječah, ker so se potegovali za pravice ubogih in preganjanih. Tudi ti morda lahko pripelješ nesrečo nad Bistro, toda zamanj je! Kar sem rekel, pri tem ostanem. Raje vse, tudi smrt, kakor bi pa dovolil tebi, da storiš toliko krivico krščanskemu dekletu. Zatekla se je k nam in sv. mati katol. Cerkev jo je vzela v svoje varstvo in tu ostane."

"Oče, hitite v cerkev, tam vas potrebujejo! Veliko suženjskih dečkov se je zateklo v cerkev in prosilo varstva "azila" — je pripovedoval redovnik, ki je prišel prijorja klicat.

"Od kod pa so ti dečki prišli?"

"To so dečki, ki so bili na dvorišču v gostilnici."

"Kaj, moje blago? Moji sužni so zbežali.!" je prestrašeno zakričal Braun, ki je takoj razumel, kaj to pomeni.

Pater prijor je takoj odhitel iz sobe in se za Brauna ni več zmenil. Hitel je proti cerkvi, kjer se je že večja množica ljudi zbrala, ki so radovedno čakali, kako se

bode vse izteklo. Ko pride pred cerkev, odpre mu Kajtimar vrata, in prijor je vstopil. Kakor na zapoved, so pokleknili vsi dečki in s povzdignjenimi rokami prosili varstva in rešitve.

"Oče, častiti oče, rešite nas! Rešite nas! Tudi mi verujemo v Kristusa Jezusa. Tudi mi smo kristjani" — in prekrižali so se vsi na glas, da bi dokazali, da govore resnico. Prijorju in vsem navzočim so zaigrale solze sočutja v očeh. Smilili so se jim ti ubogi revčki.

Kajtimar stopi pred patra prijorja, se mu pokloni in glasno spregovori: "Jaz sem Kajtimar, sin grofa Jamskega in stojim sedaj tukaj kot branitelj in zagovornik teh otrok proti krivici in nasilju, ki se jim je zgodilo. Kot plemiča, je moja dolžnost, da branim vdove in sirote! Pa ne samo kot plemiča, še veliko več kot katoličana. Sveta cerkev nas uči da moramo sirotam in udovam pomagati. Zato sem tem sirotam odprl cerkev, ki ima pravico azila za vse stiskane in po nedolžnem preganjane. Zato, častiti oče, v imenu teh ubogih sirot prosim, usmilite se jih in jih rešite iz rok preganjavcev."

"O, oče, usmilite se nas, usmilite se! Rešite nas!" je odmevalo po cerkvi iz tristo mladih grl, tako proseče, da bi se moralo omeščati ob tem vskliku tudi najtrše srce. Pater Janez je bil vidno ginen in molče je božal uboge sirote.

Med tem je prihitel v cerkev tudi Braun.

"Ravno kar si mi zatrjeval, da so ti otroci iz Panonije in Moravske! Lažnivec!" je spregovoril pater Janez vstopivšemu židu. "To so sami slovenski otroci, otroci svobodnega naroda in to krščanskih starišev. Ali ne veš, kako kazen je zažugana onemu, ki bi prodal in kupil kristjana? Vsi ti otroci so odzdaj pod mojim varstvom. Cel slučaj se bo odločil pri posvetovanju, katerega bom sklical jutri zjutraj. Odločili bomo po cerkvenih določilih in postavah."

Braun je bil dosedaj tiho, toda te besede so ga razlutile. Da si upa ta duhovnik, ki je brez varstva in brez moči, njega, ki ima cesarjevo pismo, tako napasti, mu vzeti vse imetje — to mu je bilo preveč.

“Kaj? Moje imetje mi hočete ukrasti? Takoj zahtevam svoje imetje nazaj! Tako, mi jih izpustite! Drugače bom uničil to vašo kletu Bistro! In vsa kri, ki se bo prelila, naj pride na glavo priyorja, ki je neumen, ki je. . .”

Močna zaušnica je priletela od zadaj po razjarjenemu Braunu.

“Neumni žid! Ti si drzneš na tako pobalinski način odgovoriti našemu častitemu priyorju?”

Braun se je opotekel, tako močna je bila zaušnica. Ko se je ozrl, da bi videl

kdo ga je udaril, je stal za njim velik mož v popolni vitežki opravi.

“Vaj, ovaj!” je javkal žid, “zdaj me še tepo! Vse imetje mi hočejo pokrasti, zdaj me pa še bijejo. Kazen in maščevanje! Čakajte, pomnili boste, kdaj ste tako ravnali z Branunom ben Abba. Kdo si pa ti?”

“Haha! Židek sedaj še vprašuje, kdo sem? No če hočeš vedeti, kdo ti je prisolil zaušnico, vеди, da sem grajščak vrhniški in varuh Bistre in sem pripravljen roparja ljudi in trgovca z sužnji žida Brauna ne samo še enkrat udariti, temveč ga kar obesiti na prvo bližnje drevo. Si razumel?”

“Tako je prav”, pritrjevala je cela množica. “Tako je treba! Na vislice s človekom brez srca!”

(Dalje prihodnjič)

Na ženitnini Kani.

APOSTOLSTVO LAJIKOV.

za mlade in stare priredil F. V. P.

(Dalje.)

2. Apostolstvo lajikov v novejši dobi.

Ni bilo vedno potrebno tudi lajikom nastopiti na bojnem polju za svojo vero. V srednjem veku, ko je Cerkev bujno rastla ni bilo toliko potreba apostolstva lajikov. Toda po nesrečni reformaciji, od takrat, kakor pravi protestantovski zgodovinar Böhmer, je zabilježena vsa naša nesreča, nastopile so popolnoma nove in drugačne razmere. Tisoči so se odtujili Cerkvi, njena svoboda je omejena, njena posestva uropana, delovanje njenih služabnikov je bilo ovirano. Zato se je morala obrniti na pomoč, in ta je — apostolstvo lajikov.

Oziramo se najprvo na Francosko. Tam vidimo nenavaden pojav, kateremu se moramo čuditi. Možem lajikom, kakor de Bonald, de Maistre, Chateaubriand, Montalembert, Falloux, Ozanam, Nikola, dalje Lacordaire in Ravignan, ki sta že v pozni starosti stopila v službo Cerkve, se ima Francija zahvaliti za oživiljenje in preporod katoliške misli. Ko so se ti možje zavzeli za obrambo krščanstva, je bilo to nekaj novega, nekaj nenavadnega. Skoraj opravičevali so se, da so se upali pisati stvari in razmotrivali vprašanja, katere so dosedaj reševali le učeni duhovniki. "Le zato", je pisal de Maistre, "smo upravičeni se zavzeli za to stvar, ker so junaki stare vojske legli v grobove in revolucija je duhovski stan oropala, poslala v prognanstvo ali pomorila. Tudi se je svet v preteklem stoletju to-

liko pregrešil proti veri, da je naša dolžnost in pravica da se postavimo na njeno stran kot zavezniki ob oltarju v cerkvi in jo branimo."

Bila sta pa na Francoskom še poprej dva moža, namreč Fesl Foisset in polkovnik Paqueron, katerih životopisi so se še le v novejšem času našli. Prvi je bil pravoslovec, ki je z besedo in peresom nastopil za pravico in prostost sv. Cerkve, drugi je bil častnik, ki je neumorno deloval za to, da je pridobival duše za nebesa. Njegova gorečnost je bila tako čista in vzorna, da so o njem govorili protestantje v La Rochelle: "Ko bi bili vsi katoliki takšni, kakor je polkovnik Baqueron, postanemo še danes vsi katoliki." Katoliški škof La Rochellski se je izrazil nekoč: "Polkovnik Baqueron je moj najboljši dokaz proti protestantom. Ima še kaj drugega, kakor svoje topničarje iz Bronce na razpolago, ki so zmožni premagati našega najhujšega sovražnika. "Luč dobrega dejanja razsvetljuje vsakega in ne razžali nikogar;" je bilo njegovo geslo.

"Polkovnik je tukaj", je zašumelo med družbo, kadar se je prikazal v njej in takoj je onemela vsaka beseda, ki bi žalila njegovo nežno z verskim prepričanjem prešinjeno dušo. Če je bil kdaj povabljen na obed k protestantom in je bil slučajno petek, so se nosila na mizo samo postna jedila. To je bil apostol-lajik, kakoršnih je malo in po pravici bi se morale na nje-

gov nagrobni spomenik vklesati besede: "Miles Christi", — "vojak Kristusov."

Kako pa ti, dragi čitatelj? Kako pa ti izpolnjuješ postno zapoved? Glej, bili so veliki možje, kateri so imeli vsega v izobilju, pa so se postili. Ti pa se nočeš? Niti tega ne žrtvuješ za svojega Boga?! Da, da, na tvoj grob bi bilo primerno napisati: "uskok Kristusov" ali pa: "Judež", ki je prodal svojega Gospoda za košček mesa.

Tudi sedaj se še nahajajo v Franciji med lajiki "vojaki Kristusovi." Omenim naj samo grofa de Mun, ki je bil goreč zagovornik katoliških interesov v parlamentu in na raznih katoliških shodih; potem Leon Harmel apostol delavcev, ki ga imenujejo zaradi dobrodelnih naprav v Val des Bois pri Benu le: "le bon père," — "dobri oče"; dalje Henrik Boissard, ki je bil eden najbolj priznanih odvetnikov v Franciji. Iz ozirov na svojo vest, je odložil svoj urad kot državni pravdnik in posvetil je vso svojo moč Cerkvi.

Kakor Ahilej med starimi grškimi junaki, tako se je vspel med katoliškimi lajiki na površje v Nemčiji Jožef Göres, katerega je imenoval baje Napoleon I. 5. svetovno moč Evrope, tako krepko je učinkovala beseda za obnovev katoličanstva v Nemčiji toliko zasluženega moža, ki je bil goreč za pravice in prostost Cerkve. Ko so leta 1848 zagrebli njegove zemeljske ostanke na pokopališču v Monakovem, je neki govornik lahko rekel, da ni države v Evropi, kjer bi ne poznali Görres-a; poznajo ga na prestolih, poznajo ga v Vatikanu., poznajo ga povsod, kjer bivajo katoličani.

Povsod po katoliškem svetu poznajo tudi Reichenspegerja, Frankensteina, Malindrodta in Windthorsta, dalje Schorlemer-Alsta in Dr. Lieberja. Ti so oni možje, katoliškega prepričanja, ki so v težkih časih nemškega kulturnege boja stali na braniku in zagovarjali ter branili sveto vero. Vsem tem veljajo besede, katere je izrekel veliki papež Leon XIII,

ko je neke jutranje ure dne 14. marca 1891 dobil brzozavno sporočilo o smrti Windthorsta: "Cerkev je izgubila enega najbljših svojih lajikov." To so bili možje, ki so ne samo katoliško govorili, temveč tudi katoliško delovali. Možje lajiki so bili to, ki se niso sramovali z rožnim vencem ali s svečo v roki korakati za procesijo, ki niso svoje moči in svojega poguma črpali nikjer drugje, kakor v molitvi, v marljivem prejemanju svetih zakramentov. To so bili apostoli v civilni obleki, na katere zre svet z občudovanjem; bili so možje, ki so z besedo in vzgledom izvojevali zmago katoliške cerkve v Nemčiji.

Tudi Avstrija in Švica imata svoje lajike-apostole. Komu ni znan Dr. Lueger, župan dunajskega mesta, ki je bil eden največjih mož novejšje dobe. Tudi naša bela Ljubljana se lahko ponaša s takim možem, ki je sin slovenske matere, tovarnar Polak, katerega še dandanes lahko vidiš vsaki dan pri sv. maši ob deveti uri v frančiškanski cerkvi in vsako nedeljo pri mizi Gospodovi.

Svoje apostole-lajike ima tudi Belgija in sicer profesorja Helleputte in pa vrlega urednika Verhaegen v Gentu, svoje lajike-apostole ima tudi Anglija in sicer, ki so se povspeli do visokih služb in časti, kakor: Vojvoda iz Norfolk, Lord of Ripon, bivši podkralj v Indiji, dalje narodni ekonom Devas i. t. d. Svoje lajike-apostole ima tudi Italija, kakor grof Albani, profesor Toniolo in povelnik Tolli v Rimu, ki je na evharističnem kongresu v Neaplu dne 21. Novembra 1891 se svetim navdušenjem govoril o potrebi pogostega prejemanja svetega obhajila in je zaključil svoj govor z besedami: "V stvareh vere se nam ni treba prej prepričati, kakor verujemo, temveč moramo prej verovati, da se prepričamo."

Menda edini v zgodovini je pa mož-lajik, katerega z opravičenim ponosom Irska dežela imenuje za svojega in ta je Daniel O'Connell, največji ljudski tribun. Vzel si je za nalogo svojemu narodu iz-

vojevati politično in versko svobodo in za to svojo idejo se je boril brez prenehanja z vsemi silami svoje velike duše. V njem je bil združen globok razum z največjo pobožnostjo in zato ga je izbrala božja Previdnost za osvoboditelja svojega naroda. Ko je leta 1847. dne 15. maja na potu v Rim v Genovi umrl, je bila Irska v verskem oziru prosta.

To je apostolat lajikov v zgodovini. Sicer je to le površna slika, katero smo podali, kajti nismo še našeli mož, kakor so bili Krištof Kolumb, Tomaž Mor, kneginja Galicin in še več drugih mož in žena. Ko bi hoteli naštetih vse može in žene, umetnike in učenjake, pisatelje in pesnike, ki so delovali za razširjanje in napredek Cerkve, bi morali napisati cele knjige. V vseh časih je našla sv. Cerkev svoje lajike apostole, ali naj jih sedaj pogreša? Ravno v sedanjih časih so potrebnejši, bolj kot kdaj prej in sicer iz več vzrokov.

1. Poglejmo po slovenskih naselbinah v Ameriki. Kako žalostne razmere vladajo po nekod, posebno tam, kjer ni slovenskega duhovnika. Narod gine v pijančevanju in v ostudnem socializmu. Tudi tam, kjer je slovenska cerkev in imajo svojega duhovnika, je ponekod prav žalostno. Leta in leta se je gospod trudil, prosil, rotil, da bi spravil rojake zopet na pravo pot, toda njegov glas je bil, kakor glas vpijočega v puščavi. Koliko je teh, ki ga poslušajo, ki ga podpirajo v težavnem poklicu? Malo, zelo malo število. Najdejo se tudi dobri in verni kristjani, toda ali ima kateri pogum da bi nevstrašeno nastopil proti verskim nasprotnikom, ki blatijo cerkev, duhovnika in zasramujejo vero? Ali je potem čuda, da postane slednjič tudi duhovnik brezbrizen, češ, kaj se bom trudil, saj tako nič ne pomaga?

Tudi tebi milo slovensko ljudstvo veljajo besede: "Gorje ti Jeruzalem, ki preganjaš in ubijaš preroke" ali z drugimi besedami povedano: "Gorje ti slovensko ljudstvo, ki preganjaš in sramotiš svoje pastirje, tudi za te bo prišla kazen, kakor je prišla nad Jeruzalem, da ni kamen na kamenu ostal, tudi tebe ljudstvo slovensko že tepe Bog in če se takoj sedaj v poslednji uri ne vzdramiš, začneš novo življenje, te bo zadela enaka usoda.

2. Poglejmo v naša društva. Kako malo je mož, ki se upajo z besedo in dejanjem nastopiti proti grobokopom verskega značaja naših jednot.

Kak mlečnozobi frkolin terorizira celo armado mož sivih las in nobeden mu ne upa oporekati. Žal, da je tako, toda še je čas! Možje, bodite lajiki-apostoli tudi pri društvih.

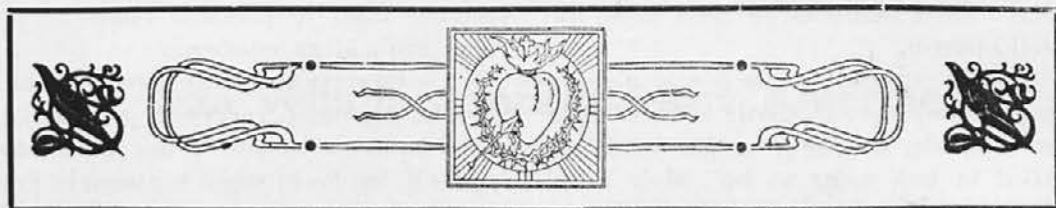
3. Pride na vrsto naše protiversko časopisje, ki zastruplja naš narod s potvarjenjem resnice, ki namenoma potvarja zgodovino, ki hujska proti veri in blati duhovščino in izpodkopuje njen ugled. In takega časopisja je veliko v Ameriki. Skoraj v vsaki naselbini se najde kaka kultura, ki skuša vriniti take časopise v slovenske hiše. In posledica tega?—

Ugled duhovnika je omajan, ljudstvo mu ne zaupa in se izogiblje cerkve ter se poprime saloonov. Duhovnik nima več stika z narodom, in ta drvi slepo v pogubo. Duhovnik nima nikogar, ki bi mu pomagal. Med njim in ljudstvom je nastala vrzel. Kdo naj zagradi to vrzel? To ste vi, katoliški lajiki. Vi bodite apostoli in zapeljani narod pripeljite nazaj k Bogu, nazaj k Cerkvi!

"Kjer se ne posluša več župnika, tam mora mož-lajik nastopiti proti neveri", je rekel Dr. Lieber na nekem katoliškem shodu v Kolinu.

(Dalje prih.)

V BOJU ZA SVOJ VZOR.

Po resnični dogodbi napisal Stefan Mohorko, St. John's College Minn.

Alojzij je bil priprost mladenič. Imel je silno blage stariše, zlasti mati je bila vzor plemenite krščanske matere. Sama polna ljubezni do Boga in do njegove sv. Cerkev, ogrela je v tej ljubezni tudi celo svojo družino. Kaj čuda, da so tri hčere zapustile svet in stopile v red usmiljenih sester reda Sv. Vincenca Pavlanskega.

Tudi Alojzij si je postavil za ideal svojega življenja — duhovski stan. Služiti Bogu kot njegov duhovnik, delovati za Njegovo čast in za korist svojega bližnjega, to mu je bilo najvzvišenejša naloga, katero si more človek v svojem življenju postaviti.

Toda družinica je bila revna in si niti misliti ni upal, da bi se mu kdaj ta srčna želja izpolnila. Vendar koliko bolj si minevala deška leta in je hitel v mladeniško dobo, toliko mikavnejše mu je stopal pred oči njegov vzor, toliko večje hrepenenje po duhovskem stanu se mu je vzbujalo.

Ko je spolnil šestnajsto leto, zapustil je dom in prišel je v Ameriko. Čital je namreč, da se tu lahko zasluži, da so pa večerne šole, kamor lahko zahaja vsakdo, tudi priprost delavec. Na ta način je upal priti do svojega cilja.

Tu je kmalu dobil dobro delo, katerega se je lotil z veseljem. Najel si je pri dobri katoliški družini malo sobico, kjer je živel kakor pravi samotar. Takoj je

poiskal večerno šolo, kamor je hodil. Tako je bil ves njegov čas razdeljen v delo, šolo in cerkev.

Alojzij je posebno ljubil Jezusa na križu. Imel je neko posebno sočutje do svojega Križanega Zveličarja in marsikako uro je preklečal v molitvi s križem v roki. Ljubil je tudi Marijo in je izpolnjenje svoje skrivne srčne želje izročil popolnoma njenemu materinemu srcu. "Mati Marija, jaz bom vse storil, kar je potreba od moje strani, pridno bom delal in varčeval, da si poskrbim potrebnih denarnih sredstev, učil se bom, trudil se bom in ti Mati, mi pa pomagaj!"

Pri delu je bil marljiv. Delal je za dva druga. Zato ga je gospodar rad imel in mu pri vsaki priliki navrgel kak dolar.

Z delavci je bil prijazen, dasi je moral marsikako zabavljico prečuti, ker se ni hotel pridružiti njih grdemu govorjenju in šalam.

Kolikor bolj je pa videl pokvarjenost svojih tovarišev, toliko srčneje je pa želel postati duhovnik.

Tri leta so minila. Angleščine se je priučil toliko, da bi si upal začeti gimnazijske študije. Toda, ko je vpraševal po raznih kolegijih, zahtevali so povsodi toliko šolnine, da bi njegovi prihranki komaj za polovico teh let zadostovali. Kaj bode pa potem? To ga je silno prestra-

šilo. Že je omahoval in hotel svojo miselj opustiti.

V tem mu pride pa na pomoč njegovo veliko zaupanje do Marije. "Še nikogar ni zapustila, kdor se je zaupno k njej zatekel in tudi mene ne bo", si je mislil in prosil sprejema v kolegij sv. Jožefa, kamor so ga tudi sprejeli. Pojasnil je dotičnim redovnikom, ki so vodili ta kolegij, svoje denarno stališče. Znižali so mu nekoliko njegovo šolnino in tako je ves vesel in srečen nastopil svoja dijaška leta.

Toda po treh letih šolanja je videl, da bode primanjvalo denarnih sredstev in da treba poskrbeti še za druge tri. Toda kje jih dobiti? Tako so se vrnile stare skrbi nazaj, toda hrepenenje po svojem vzoru je bilo večje, za kolikor je prišel bližje njega. Kakor vsake počitnice, tako je tudi te počitnice pridno delal, pa kaj, ko je bilo vse tako drago in je le malenkostna svota ostala od zaslužka dveh mesecev. Silno ga je skrbelo kaj bode. — Srce ga je zbolelo, kadar koli se je spomnil, da bi se mu moglo zgoditi, da bi bil primoran pustiti zopet kolegij — in dati slovo svojemu tolikanj zaželjenemu vzoru. —

V tej stiski je pa podvojil svoje molitve in zaupne prošnje do Marije. Ko je zvečer prišel utrujen z dela, šel je večkrat v svojo župno cerkev, kjer je preklečal več časa v goreči molitvi.

Tako je nekega večera, — manjkalo je še samo eden teden, do začetka šole — zopet klečal v tej cerkvi in molil.

Alojzij pa ni videl v svoji molitvi, kako ga je nekdo skrivaj opazoval že več

večerov, kako je pobožno molil in se vidno zanimal za mladeniča.

Ko je ta večer tu klečal, opazil je duhovnika, župnika te cerkve, ki je opravljal svoje molitve. Nehote se mu je vzbudila miselj, kaj ko bi stopil k njemu in mu potožil svoje gorje in ga prosil pomoči in sveta. Da, odločil se je, da bode poskusil.

Ko je duhovnik končal svoje molitve in odšel iz cerkve odšel je tudi Alojzij za njim in mu zaupno odkril svoje srce.

"Da, mladenič, že dalj časa te opazujem kako prihajaš ob večerih tu v cerkev in mislil sem, kdo bi to bil. — Seveda bom rad storil vse, da ti pomagam."

Postala sta prijatelja. Župnik se je zavzel zanj in mu pomagal. Ko se mu je Alojzij zahvaljeval za njegovo dobroto, potapljal ga je duhovnik po rami in mu rekel: "Dečko, kaj res misliš, da bode Mati Marija koga zapustila, ako se ji zaupno priperoča? Jaz sem sam reven in bi ti iz svojega ne mogel pomagati. Toda danes popoldne je bila pri meni neka oseba in mi prinesla večjo svoto denarja, katero naj porabim za dobre namene, kakor mislim, da bode najbolje. Kateri namen pa bi bil boljši, kakor tebi pomagati, da dosežeš svoj tolikanj zaželjen cilj. Povedal ji bom o tem in gotovo bode vesela! Ali ni tu vidna pomoč Marijina?" —

Alojzij je sedaj bogoslovec in prav bližju svojega cilja, po katerem je tolikanj hrepenel.

Rojak, rečem ti, v svojih stiskah in potrebah: Glej tvoja Mati!

Izza velikih in težkih časov Amerike.

V.

Johnnie Klem je bil vesel in korajžen dečko, poznan od vseh meščanov tedaj še malega mesteca Newark v Ohio. Zaradi svoje prijaznosti in odkritosrčnosti je bil pri vseh priljubljen. Njegov oče je bil farmer in deček je vozil in prodajal po mestu sadje in ovočje, ki je zrastle na domači farmi. Veselje je bilo gledati, s kolikim veseljem in ročnostjo je mali trgovec svojim vozičkom krožil po mestnih ulicah in glasno ponujal svoje blago. Ljudje so zelo radi kupovali od njega, ker je znal tako prijazno vsakema postreči in tako ljubeznjivo ponuditi.

Toda, koliko je bilo začudenje, ko nekega lepega jutra ni bilo ne Johnija in ne vozička od nikoder. Poleg tega se je pa še raznesla novica, da je mali prodajalec brez sledu izginil in nikdo ni vedel kam.

In tako je tudi bilo. Dan poprej, neke nedelje popoldne meseca avgusta 1861 je skrivaj odšel iz Newarka in se podal proti Columbus, glavnemu mestu države Ohio, da bi tam — čujte in strmite, kakšen paričet je bil Johnnie — vstopil kot prostovoljec v štirindvajseti ohijski polk.

Dolgo je že delal načrte za ta korak, kajti mirno življenje na farmi se mu je zdelo preveč enakolično. Želel si je nekaj večjega — hrupnega, kjer bo kaj več dosegel.

Ravno tisti čas je naš veliki predsednik Lincoln pozval ameriški narod pod orožje v boj proti upornim južnim državam. Glasniki so prišli tudi v Newark in ob zvokih piščal, trobent in grmečih bobnov so odhajali farmerski fantje pod vihrajočim zvezdnatim praporjem proti Columbus-u, kjer so se zbirali ohijski polki.

Od tega časa ni imel Johnnie več miru in sklenil je, da tudi on pojde na vojno. Govoriti je hotel o tem še s svojim oče-

tom in še tisto nedeljo pri obedu mu je povedal o svojem načrtu.

"Oče, jaz bom tudi šel v vojake. Ali smem?"

"Neumnost!" je bil očetov odgovor, ti si še premajhen in premlad, še deset let nimaš!"

To je bilo tudi res. Johnnie je bil še zelo mlad. Rojen je bil leta 1851, poleg tega pa še zelo slabotnega telesa. Teh tal je 50 funtov in visok je bil tri čevlje. Veliko so dale te okolščine misliti mlademu junaku. Zakaj se je pa naučil trobiti? Kolikokrat je na čelu svojih tovarišev korakal kot general in trobentač ob jednom. Glas njegove trobente se ni veliko razlikoval od trobent vojakov, ki so prihajali in odhajali skozi Newark.

Ali bi ne mogel kot trobentač služiti v vojni? Da! Trdno je sklenil izvršiti svoj sklep. —

Popoldan je šel s sestro Lucijo in bratcem Levijem v cerkev. Ko sta brat in sestra vstopila v cerkev, se jima je izmuznil in skrivoma odšel proti Columbus. Zvečer je došel do bližnje vasi Mont Vernon, kjer je prenočil pri neki družini, ki je bila z njegovimi stariši dobro poznana.

Ne ve se, kaj je vse tam pripovedoval, toda kmalu so spoznali, da je mali begun, katerega je treba poslati starišem nazaj. Obdržali so ga pri sebi še nekaj dni. Toda glejte razočaranje! Nekega jutra je stroga gospodinja meninič tebinič dala navdušenemu patrijotu pasjo verigo na vrat in ga peljala na železniško postajo. Tam ga je izročila sprevodniku z naročilom, da ga mora osebno oddati očetu v Newarku. Umevno je, da to ni bilo prav nič všeč malemu begunu, kajti tega ni pričakoval. Marsikateri deček njegove starosti bi se jokal in udal v svojo usodo, toda Johnnie se ni! V klub vsem okoliščinam,

ki mu niso bila ravno prijazne, je še vedno upal na svoj načrt.

Kmalu je opazil, da je stari sprevodnik prav dobrosrčen mož. Ginljivo mu je pojasnjeval svojo nesrečo in pripovedoval, kako zelo želi postati vojak in se udeležiti vojske. Res, njegove besede so imele uspeh. Kmalu je bil osvobojen sramotne pasje verige, za tem mu je bila obljubljen prostost in slednjič mu je še celo sprevodnik obljubil, da ga pelje z istim vlakom nazaj v Columbus.

Globoko se je Johnnie oddahnil. Velik kamen se mu je odvalil od srca. Že na vlak, ko se je peljal proti Columbus, se je seznanil s prostovoljci, ki so se z istim namenom peljali v glavno mesto. Po preteku dveh ur je vlak v Columbus ustavil in Johnnie je poiskal naborni urad 24. polka.

Nemalo so se naborni komisarji začudili, ko se jim je predstavil ta pritlikavi vojaški kadidat in se jim ponudil za trobentača. Da bi se prepričali o njegovi zmožnosti, so ukazali prinesiti dvoje trobent. Dečku so zaiskrile oči, ko jih je zagledal, kajti tako lepih še ni videl. Zatrebil je v pričo častnikov, ki so kar strme poslušali poskočno koračnico. Brez kakih nadaljnjih ovir je bil potrjen.

Nekaj dni za tem so polki odšli iz Columbusa in se sklenili s kumberlandskimi četami, ki so se tačas pod poveljstvom generala Granta borile ob obrežjih Missisipskih. V znameniti bitki, kjer je bil prvi dan general Grand poražen, toda drugi dan je pa popolnoma razkropil sovražne čete in pobil, se je tudi 24. polk hrabro bojeval. Ko so stopali junaki med grmenjem sovražnih topov in prasketanju pušk k naskoku z bodalom, — jim je stopal ob strani Johnnie in trobil. Položaj je bil skrajno resen, toda to ni oviralo hrabre vojake, da so se šalili z dečkom, ki jo je komaj ubiral, da je zamogel korakati z njimi v eni vrsti. Za vsak korak je moral on narediti dva. Z občudovanjem so zrli nanj vojaki. Njegov pogum in neustrašenost jih je vsposodbujala in rajši so imeli Johnija kot kdaj prej.

Polk je trpel tisti dan težke zgube, Tu-

di Johnnie je bil v bližini smrti. Krogle so kar deževale okrog njegove glave. Kos granate mu je iztrgal trobento iz rok in razbil. Po bitki na večer so vsi hvalili njegovo hrabrost in častniki so ga peljali pred generala Grant-a, ki ga je laskavo pohvalil. Uniforma, katero je deček nosil, je bila zelo ponošena, za to so mu častniki preskrbeli novo, tako tudi novo trobento, in malo lahko puško.

S svojim polkom se je udeležil bitk pri Perryville, Murfreesboro, Chattanooga, Chickamauga, Nashville in Kenesaw. V bitki pri Chickamauga bi bil 24. polk skoraj zajet in se je moral s vso naglico umikati. Naš Johnnie, ki se je boril v prvih vrstah, ni mogel dohajati svojih velikih tovarišev in je zaostal. Iz sovražnih vrst je prijezdil za njim nek polkovnik in zakričal nad njim: "Stoj — če ne — pritlikovec udaj se!" John se je urno obrnil in šel je z nasajenim bajonetom polkovniku nasproti. Na licu mu je zrcalila nenavadna resnost in odločnost. Svojo prostost in življenje si hoče na vsak način braniti. Polkovnik se je nasmehnil, ko je videl malega dečka s toliko resnostjo proti njemu prihajati. Ta je pa bliskovito nameril puško in krogla je predrla polkovniku prsa, ki se je zgrudil s konja mrtev na tla. Kar so ga mogle noge nesiti je sedaj bežal, toda kroglje so kar dežile za njim. Izgubljen bi bil, če bi mu ne prišla v glavo dobra misel. Kakor bi bil zadet, je padel na tla in mirno obležal. Pregarjalci so bili prepričani, da je mrtev in odhiteli mimo njega. Ko se se je naredila noč, je vstal in šel za svojci. Le ognji na daljnih gričih so mu bili vodniki in šel je več ur daleč, da je prišel do svojega tabora. Tam je tudi zvedel veselo novico, da je zvezna vojska, kateri je poveljeval general Rosenkrans, dobila bitko. Ko je pa hotel poiskati svoj štiriindvajseti polk, ga je zaman iskal. Bil je popolnoma razbit. Nekaj je bilo ranjenih, del ubitih in večina je padla v ujetništvo. Debele solze so tekle dečku po licih kot neme pri-

če njegove srčne boleti nad toliko izgubo dragih tovarišev.

Poiskal si je ležišče, kjer se je po prestanih težavah na smrt utrujen zgrudil k počitku. V pol snu so drvili pred njim sovražniki, čul je gromenje topov in prasketanje pušk, pretresljive krike ranjenecv — slednjič še visoka črna postava na konju, ki mu je žugala — skušal je misliti toda zaman —. Slednjič se je umiril in sladko zaspal.

Prijazni častniki in še celo poveljujoči general Rosenkrans, ki so pogumnega dečka poznali, so sklenili, da se ga ne bo več pošiljalo v nevarnost in v ospredje vojske. To je bilo sicer dobro mišljeno, kar je pa dečka spravilo še v večjo nevarnost. Dva dni pozneje je bil prideljen četi, ki je spremljala provijant. Nič hudega slutečo četo je nenadoma napadla in zajela sovražna konjenica. Vsi so bili ujeti in poslani v jetniški tabor. Tudi John-u niso prizanesli in moral je okušati trdo usodo jetništva in prenašati je moral večkrat surovost in nečloveško ravnanje sovražnikov. Oropali so ga lične uniforme in borne cunje so le slabo pokrivalo njegovo telesce. Hrana je bila tako slaba, da jo ni bilo mogoče uživati. Že prej slabotno telo je postalo samo koš in koža. Posebno ga je bolela izguba vojaške čepice, ki je bila trikrat prdrta od krogel in katera mu je bila kot spomin na prestane nevarnosti nad vse ljuba in draga.

Pomankanju in težavam bi bil najbrž podlegel, ko bi ga pri izmenjavi jetnikov ne bili skoraj poslali na zapad.

To priliko je John porabil, da je obiskal svoj dom, katerega že dve leti ni videl. Nobeden domačih ga ni več poznal, tako je shujšal v ujetništvu.

Veselja, ki je vladalo v hiši vsled njegovega prihoda ni mogoče popisati. Oče je bil vsled njegovega odhoda zelo jezen nanj. Ko je pa zvedel, kako hrabro in vrlo se je obnašal v vojski, mu je odpustil in bil je ponosen, da ima tako hrabrega sina.

Že po preteku dveh tednov se je vrnil John nazaj k vojski, toda to pot z očetovim dovoljenjem in blagoslovom. Tudi za njegovo osebno varnost je bilo sedaj bolje preskrbljeno. General Thomas, ki je poveljeval delu kumberlandskih čet, se je zelo zanimal za malega domoljuba. Takoj, ko je zvedel, da se je John povrnil, priredil ga je svojemu štabu s stopnijo seržanta.

Kmalu po njegovem povratku, bilo je septembra 1863. se je bila pri Chickamaugi vroča in krvava, za kumberlandsko vojsko nesrečna bitka. Le general Thomas je še kluboval sovražnikovi premoči, kjer si je sposobni general pridobil častni naslov "skala Chickamauge". Granatni drobec je Johnu na nogi prizadejal občutno rano, zato je bil za dalje časa primoran se odtegniti bojevanju.

Ko je pa v spomladi let 1864 general Sherman zbral pod svojim poveljstvom vse čete missisipske doline in nastopil slavni vojni pohod proti Savani, je bil John že toliko zdrav, da se je lahko tega pohoda udeležil. Tudi tukaj ga ni sreča zapustila. Nekoč je bil poslan s poročilom generala Thomasa k generalu Loganu. Med potjo je naletel na patroljo sovražnih vojakov, ki so takoj namerili nanj ogenj. Mali konjiček, na katerem je jezdil, je padel ubit na zemljo. Brez, da bi premišljal, jo je odkuril peš in srečno odnesel zdravo kožo. Prednje straže unijskih čet so ga vzele v svoje varstvo.

Shermanov vojni pohod po južnih državah je bil trd udarec za konfederiste. General Lee se je še nekaj časa obupno boril pred Richmondskimi zidovi, toda zaman. Onemogli so se morali udati premoči Unije. Sledil je tako dolgo zaželeni mir. General Grant je ostal še nadalje hrabremu dečku prijatelj in dobrotnik, povzdignil ga je v čast poročnika. Oskrbel mu je tudi vstop v vojaško akademijo v Westpoint, kjer je nadaljeval svoje vojaške študije. Po končanih šolah je posvetil svoje delovanje armadi **Združenih držav.**

62 St. Marks Place, New York, N. Y.

Dr. JAKOB SELIŠKAR, predsednik, G. JOŽEF DUNDA, podpredsednik,
Cleveland, Ohio. Joliet, Illinois.

Rev. K. ZAKRAJŠEK, O. F. M., tajnik, New York City.

Pittsburgh, Pa.

Tukaj Vam pošiljam imena uradnikov novo ustanovljenega društva Najsvetejšega Imena v naši naselbini v Pittsburg, Pa. Društvo je bilo slovesno sprejeto dne 3. Marca 1918 pri obnovljenju sv. Misijona in v odbor so bili izvoljeni sledeči člani:

Duhovni vodja: Rev. J. C. Mertel
Predsednik: Frank Cvetič.
Podpredsednik: George Flajnik. (Kralj)
Tajnik: George Witkovič.
Blagajnik: John Balkovec.
Delegati: Rev. J. C. Mertel in John E. Thomas.
Maršal: William Thomas.

Društvo bode imelo svojo sejo vsako peto nedeljo v letu to je 4 krat na leto, zato se vabijo vsi Pittsburški Slovenci možje in fantje, da kateri še niso vpisani je še čas, da se vpišejo v našo družbo.

Pozdravljam vse člane Dr. Najsv. Imena
George Witkovič, tajnik.

Društvo Najsvetejšega Imena v Chicago, Ill je imelo na velikonočno nedeljo prvo četletno sejo, katere se je udeležilo obilo članov. Ob tej priliki se je vršila tudi volitev novega odbora. Izvoljeni so bili:

Duhovni vodja — Rev. Anton Sojar.
Predsednik — Mr. Frank Banich.
Podpredsednik — Mr. Frank Mravlja.
Finančni tajnik — Mr. Frank Mrlak.
Korespondenčni tajnik — Mr. John Petrovič.
Blagajnik — Mr. Anton Gregorič.
Delegata — Mr. Martin Kremesec. — Mr. Jakob Turšič.
Maršal — Mr. Srečko Zavratnik.

Društvo si je izvolilo se poseben odsek, namreč "Big Brothers Committe" — Velikih bratov, ki ima nalogo skrbeti za mladino, ki je zašla na slaba pota in jo privedi nazaj k čednostemu življenju. V ta odsek so bili izvoljeni: gg. Josip Zupančič, Ludvik Koznik, John Kumar, Stefan Martnik in Frank Retelj.

Še en mesec je čas!

Naročite se na knjige Zveze Katoliških Slovencev.

IZ SLOVENSКИH NASELBIN.

Naša slavna K. S. K. Jednota je nastopila 2 aprila t. l. petindvajseto leto svoje-ga obstanka. Naj bi se pod njenim okril-jem združili vsi katoliški možje, ki še niso dosedaj v tej najboljši podporni Jed-noti.

Za njen jubilej ne moremo dati ji bolj-šega darila, kakor da vsak zaveden ka-toličan pridno za njo agitira in pridobi kar največ dobrih članov. Pojdimo na delo takoj!

V Evelethu, Minn. prav lepo napredu-jejo od kar se je za tamkajšne rojake ta-ko vneto zavzel Rev. Anton Leskovic. Posebno je hvalevredno, da č. g. sam pod-učuje otroke v slovenščini in ne brez v-speha. Za svoj trud žanje sladko zavest, da po njegovi zaslugi malčeki tako dobro čitajo in pišejo slovensko. Nastopili so že večkrat na odru z dramatičnimi pred-stavami v slovenskem jeziku in s krasnim petjem slovenskih pesmic. Živio Eveleth!

Cerkveni "fair" se bode pričel v New Yorku 21. t. m. in se bode končal v nedel-jo večer 28. t. m. Za lepe dobitke in za izvrstno zabavo bo dobro preskrbljeno.

Rev. Frančišek Jager, naš rojak, se je te dni podal zopet na pot v Srbijo in si-cer kot načelnik misije ameriškega rde-čega križa. Natovoril je polno ladjo poljedelskih in drugih strojev, s katerimi bode ekonomično pomagal revnemu in trpečemu srbskemu narodu do boljše u-sode. Spremljal ga je tudi njegov brat arhitekt g. John Jager iz Minneapolis, Minn.

Požrtvovalnega in vnetega rojaka naj

spremljajo molitve vseh vernih ameriških Slovencev!

V Springfieldu, Ill. se pripravljajo na zgradbo novega župnišča, katerega še do-sedaj ni bilo. Pričeli so že kolektanje za cerkev in sicer s slovesno devetdnevnic-o na čast sv. Jožefu in za verne duše, z na-menom za srečen uspeh pri nabiranju in stavbi. Prostor, kjer je slovenska cer-kev, bode sčasoma najlepši v celem Springfieldu. Šolski otroci so sami po-ravnali in uredili park pred cerkvijo in nasadli cvetlice, ki že bujno cvetijo.

V slovensko cerkev prihajajo tudi Slo-vaki in Poljaki — od blizu in daleč. Ve-likonočna kolekta je znašala letos \$145.00, dočim je bilo lansko leto samo \$55.00.

Župnijska šola prav dobro napreduje in je tudi pri drugih narodnostih na zelo dobrem glasu.

Naši ljudje zelo dobro zaslužijo v pre-mogokopih.

V Jolietu, Ill. priredi Dekliška Marijina družba dne 28. aprila v Šternovi dvorani popoldne in zvečer krasno veseloigro "Požar v Londonu", katero je priredil Rev. J. Plaznik. Čisti dobiček priredit-ve je namenjen v korist slovenske cer-kve.

Iz Gilberta, Minn., se nam poroča, da je bila na velikončno nedeljo kakor tudi zadnje tri dni velikega tedna cerkev na-polnjena vernega ljudstva. Ob vstajen-ju smo videli veliko rdečih roja-kev in smo mislili, da bodo tudi ti vstali iz rdečega socializma, toda zmotili smo se. To so pač božični in velikonočni katoličani!

D o p i s i.

Pittsburgh, Pa.

Kmalu bode leto, od kar nismo čitali v Vašem listu nobenega dopisa iz naše naselbine. Vsaj tako je prav, zakaj bi mi zastirali zlata vredne strani z svojimi pomanjkljivimi dopisi, ko imamo vse hvale vrednega urednika, kateri nam v vsaki številki priobčuje tako lepe podučne članke, da težko pričakujemo dneva, da nam Ave Maria spet pride v roke. Čast in priznanje takemu uredniku.

O sv. misijonu, kateri se je pri nas zaključil marca, ne bomo poročal ker to bode mogoče že storil kedo drugi. Omenim le, da obnovenje sv. misijona nam bode ostalo v večnem spominu, posebno udom novoustavljenega društva. Najsvetejšega Imena Jezusovega, kateri so ravno ob sklepu sv. misijona obljubili srčno zvestobo Jezusu.

Kot predsednik tega društva si štejem v dolžnost da priporočim vsem članom in ostalim rojakom in rojakinjam list **Ave Maria**, kajti kdorkoli čita ta list, ni še zgrešil poti in oni, kateri podpirajo ta krasni list, storijo najboljšo delo na svetu.

Ne bodem se bavil z nasprotniki sv. cerkve, ker v to mi ne pripušča moj poklic, niti zmožnost. Toda z veseljem moramo priznati, da slovenska župnija v Pittsburgh-u vidno napreduje v verskih ozirih. Sedaj imamo kar štiri cerkvena društva; je možko društvo Najsvetejšega Imena, potem je društvo krščanskih mater, mladeniško društvo srca Jezusovega in Dekliško Marijino društvo.

Podpornih društev je več! Priporočljiva so le katoliška, katera so spojena z K. S. K. Jednoto in društvo sv. Družine, katero je ustanovljeno na strogi katoliški podlagi in tako tudi ostane. V onih hišah kjer je več rojakov in bi želeli zraven lista Ave Maria še kak list, priporočam praktično katoliški list Amerikanski Slovenec, ker ta list je že veliko dobrega storil za Slovence v naši naselbini. Dobremu časopisu se imamo zahvaliti, da nam niso uma zmešali razni slovenski, veri sovražni listi. Za našo mladino pa priporočam list Mali Ave Maria. Ker v n'jem je mnogo za otroke podučljivega branja. Predno sklenem te vrstice prosim člane društva najsvetejšega Imena, da naj ne pozabijo zakaj so prisegli.

Frank Cvetič

Bridgeville, Pa. — Tukajšna cerkev sv. Barbare je vsa od znotraj prenovljena. Dobili smo nova okna in tudi lep nov križev pot. Seveda prenovljenje tudi precej stane. Večkrat se kaki rdečkar jezi, ko vidi kolektorje, ki nabirajo za cerkev, češ, kaj rabi cerkev denar, saj ne je in ne pije. Po njih mnjen-

ju vse župnik sam pobaše v žep. Vsi taki širokustneži naj pridejo pogledat sedaj našo cerkev odznotraj, pa se bodo lahko prepričali, da tudi cerkev rabi denar. Kje so pa še drugi stroški Seveda, po njih mnjenju vse naredi narava, tako se je menda tudi naša cerkev sama prenovila — brez stroškov. Reveži — kako so brez smisla! Saj še hiša mora razpasti, če ni skrbnega gospodarja, ki bi popravljval kadar je treba. Pa še eno novico, gospod urednik! Naš č. g. župnik nočejo nobenega drugače izpovedati, kakor da zato plača. To novico je raztrosil nek neznan obrekljivec. Gospod župnik so pa v cerkvi obljubili sto dolarjev nagrade tistemu, ki dokaže, da je moral kaj plačati za spoved.

Toraj na noge vsi tisti, ki ste za spoved kaj plačali! Imate sedaj lepo priliko zaslužiti si \$100.00 Dokler pa tega ne dokažete, toliko časa ostane pa dotični obrekovalec nesramni lažnik!

Ivan Vrtačnik.

New Duluth, Minn. Tukaj je obolel g. J. Sterle, mož krščanskega prepričanja in je član Z. K. S. Priporočam ga vsem članom v moltev, da bi skoraj okreval.

Mike Spehar.

Brooklyn, N. Y. Slovensko pevsko društvo "Danica" je priredila na belo nedeljo koncert in gledališko predstavo "Ob gozdni kapelici". Dasi je Danica še mlada, mora se ji priznati, da je eno najpopulárnejših društev v Brooklynu. Se pa tudi veliko trudi za lepo petje, bodisi v cerkvi ali ob prireditvah. Igra je prav dobro izpadla, dasi so bile vloge prepozno razdeljene in je bilo malo časa se učiti. Igro je spisal Rev. Kazimir Zakrajšek mlašč za Danico, za kar mu je ob koncu igre tajnica "Danice" gea. Helena Kompare s kratkim nagovorom izročila krasen šopek.

Omeniti še moram, da je ob tej priliki nastopilo tudi pevsko društvo Slavec. Nekemu radovednežu se je čudno zdelo, kako da tudi Slavec poje na prireditvah takozvane "manjšine", — ker znano je, da to društvo sestoji samo iz "večine", ki nam je, kakor so poročali listi, obrnila hrbte. Toda glejte ga šaljivca, kaj je odvrnil neki manjševik: "Ne bodi siten, kje pa naj se Slavec pokaže pred slovenskim občinstvom, če ne pri naših prireditvah! Slovenci bi ga drugače nikdar ne slišali!" Morda je imel prav?

New York, N. Y. "To pa to! Domovina se postavi!" je marsikdo vskliknil, ko se je vračal v nedeljo večer iz cerkvene dvorane

na St. Mark's pl. proti domu. Ne samo, da so pri Domovini dobri pevci, temveč so tudi dobri igralci. To je pokazala tudi zadnja prireditelj, oziroma igra "Revček Andrejček". Veliko truda je stalo vrle igralce in igralke, da so se to težko in dolgo igro tako dobro naučili. Pa hvala Bogu mislim, da ni nobenemu žal za prečute večere, kajti naselbina je Vam hvaležna za res krasno igro.

Na vsak način pa mora Domovina ponoviti to igro, kajti uverjen sem, da bode dvorana zopet napolnjena, kakor je bila dne 14. t. m.

Vsa čast g. Josipu Dolar, ki je svojo vlogo "Revčka Andrejčka" tako dobro pogodil

Sploh je že splošno mnenje v naselbini, če ne igrajo igralci kakor gg. Dolar, Maček, Jos. Podboršek, bratje Potočnik, gospice Anica Habjan, Kathie Pavlič, Josipina Pavlič, Albina Hribar, Mary Weith, Angela Martinc in drugi, katereh vse imena zaradi preobširnosti dopisa ne morem navesti, kar ni pravega užitka pri igri. S tem pa ne mislim odrekati izvrsten talent za dramatiko igralkam deklishe Marijine družbe in tamb. klubu Slovenke. Vsa ta društva hočejo v svojih prireditvah ena drugo prekositi.

Naj se še naša newyorška "večina" tako jezi, kar nič ne pomaga, pa naj sami kaj takega spravjo skupaj, če morejo.

Tretje posojilo svobode.

Naša dolžnost je, da pomagamo svoji vladi do skorajšnje zmage. Naša nova domovina, Združene države, se bojujejo za pravično stvar. Več ko bo imela sredstev, prej bo končana vojska. Zmaga zaveznikov pomenja tudi za slovenski narod v stari domovini rešitev iz pod nemškega suženstva. Zato pozivljamo vse rojake, da posodijo svoj denar vladi, kjer bo najbolj varno naložen.

Liberty bondi tretje izdaje bodo donášali $4\frac{1}{4}$ obrest na leto. Obresti se bodo plačevale dne 15. septembra in dne 15. marca vsakega leta in sicer za dobo 10 let (15. sept. 1928); ta čas bodo namreč ti bondi dozoreli, oziroma izplačljivi. Prvi kupon obrestovanja bo računán od 9. maja 1918 do 15. sept. 1918. Skupni znesek izdaje teh bondov je določen na 3 bilijone, ali tri tisoč milijonov dolarjev; kampanja za podpisanje (subskripcijo) in nakup teh bondov traja od 6 aprila do 4. maja t. l.

Liberty bonde se lahko odplačuje na obroke.

Postava določa, da lahko kupi vsakdo ta bond, četudi nima morda \$50. — \$100. — ali več dolarjev skupaj na roki; označene bonde se lahko odplačuje na obroke in sicer sledeče:

5 odstotkov takoj, ali ob času subskripcije

20 odstot. dne 28. maja 1918.

35 odstot. dne 18. julija 1918.

40 odstot. dne 15. avgusta 1918.

Kako se odplačuje bond za \$50.00?

\$2.50 takoj ko se prijavite za nakup.

\$10.00 dne 28. maja t. l.

\$17.50 dne 18. julija t. l.

\$20.00 dne 15. avgusta t. l.

50.00 skupaj.

Kako se odplačuje bond za \$100?

\$5.00 takoj pri subskripciji.

\$20.00 dne 28. maja t. l.

\$35.00 dne 18. julija t. l.

\$40.00 dne 15. avgusta t. l.

\$100.00 — skupaj

Rdeče koprive.

V Glas Svobode piše neki Koleraba, da ni kakor noče priti v nebesa, posebno v taka ne, kjer bi moral biti z katoličani skupaj. Koleraba, le potolažen bodi! Nihče te ne bo silil, kajti ti prideš po smrti med svoje bratce, ki jim že sedaj služiš. Komur človek služi, ta mu da plačilo. Zato le brez skrbi bodi!

Slovenski frančiškani v New Yorku so postali silno imenitni gospodje, dasi še tega niso sami vedeli. Pričeli so kar rebeljon, kakor boljševiki v Petrugradu. Še celo newyorški rdeči boljševiki se jih boje in so začeli proti njim boj na žvljenje in smrt. Ker jim drugega ne morejo, pa na bojnem polju — Glas Svobode in Glas Naroda — mečejo nanje "dušiče pline". Toda kaj, ko pa je ta kanonada tako brez uspešna! V cajtenge pisati je lahko, posebno v take, kjer sprejmo vsake pomije in laži, toda delovati za narod in v korist naroda je pa težje. Če vas boli, da v kljub vsem vašim mahinacijam frančiškani gredo po začrtani poti naprej in to sigurno in s vspehom, zakaj pa vi kaj tacega ne morete? Kaj treba javkati in tožiti. Toda poznamo vas! Prav pravi na koncu dopisa v Glas Svobode z dne 5. aprila o sebi: "V dvajsetem stoletju smo, pa še vedno tako pr . . . zabiti. Rojaki v New Yorku, čas je, da izpregledate."

Rekli so, da smo pretiravali z našimi članki o narodnih slovenskih domih lansko leto! Poslušajte žalosten račun enega takih slovenskih domov, iz Eveletha. G. Martin Shukle piše v Amerikanskem Slovencu o zidavi tega doma dobesedno: "Kar se tiče zidave dr. N. D. saj ga ni tukaj na Evelethu! Druzega ni, kakor izkopana klet in napis na plošči. For Sale. In tam se vidi, kakšnega kalibra so možje, kateri imajo prvo besedo. Naj ti povem, kako napredni, oziroma napreden si (Martin Panian). Kakor slišim imate kupce in je baje že kupčija sklenjena ter se sliši, da je cena \$3.850.00. Velika naprednost, kaj ne? A glejte, da povrnete dr. sv. Cirila in Metoda štev. 59. K. S. K. J. svoto nazaj, če ne vas pošljemo ričet jest. Naj omenim še o N. D. namreč koliko stane. Dve loti sta stali \$3.700, kopanje kleti \$1.200.00, sewer in za vodo cevi ter steam heat connection nad \$1000.00, zidanje in mizarско delo? tako stane vse skupaj nad \$9.000.00 (beri devettisoč). In sedaj prodati za \$3.850.00. — To se pravi napredovati nazaj in to vse po krivdi odpadnikov. Ako bi bili pravi katoliški možje začeli delovati, bi bil N. Dom že postavljen in plačan. Slovencem v Evelethu bi bila dvorana za devettisoč zadostovala in za ta denar bi bili lahko poslopje kupili in korakali notri z zastavo." — Prav kakor smo mi pisali.

Zahvale.

Javno se iz srca zahvaljujem Mariji Pomočnici in presv. Srcu Jezusovemu za uslišano prošnjo, katero sem prosila v dušnih in telesnih stiskah. Bila sem uslišana in z veseljem spolnujem svojo obljubo.

Mary Čulik, Jiliet Ill.

Hvaležnega srca se zahvaljujem Mariji Prečisti Devici za dobljeno zdravje. Hvaležno Vam pošiljam dar, katerega sem obljubila.

Apolonija Hozjan.

Podvrčel sem se moral operaciji in sem prošil nebeško Mater pomoči. Obljubil sem, da se bodem javno zahvalil v Ave Maria. Sedaj sem zdrav in hvaležno izpolnujem s tem svojo obljubo

Matt Ciraj, Rawlins, Wyo.

Prisrčno se zahvaljujem vsem blagim dobrotnikom, ki so se me dosedaj spomnili in prosim, da bi se še kdo spomnil v prihodnje. Ostajam Vam hvaležni rojak

Anton Kosec, St. Mark's Hospital,
Salt Lake City, Utah.

(Opomba uredništva: Zgoraj imenovani rojak je res vreden podpore, ker je za vsako delo za vedno nezmožen in ga radodarnim srcem toplo priporočamo).

Naznanilo in priporočilo.

Rojakom iz Bridgeville, Pa., in okolice naznanjam in priporočam kdor želi kupiti slovenski Abecednik, Slovensko-angleški Katekizem in slovenske molitvenike jih lahko dobi pri meni. Ravnotako sprejemam in odpošiljam naročnino za list Ave Maria.

Ivan Vrtačnik Box 595, Bridgeville, Pa.